

การศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของ
วิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
A Study of Problems, Obstacles, and Guidelines for Development of
Accounting Community Enterprise in Mueang Chanthaburi District,
Chanthaburi Province

วิชิต เอียงอ่อน^{1*} ฉวี สิงหา² กัลยรัตน์ เจียมโฆสิต³ วราภรณ์ ศรีบัณฑิต⁴

วัชรินทร์ อรรถศรีวร⁵ ยุทธนา พรรคอนันต์⁶ และอลิษา ประสมผล⁷

Wichit Aiangoon^{1*} Chawee Singhad² Kannyarut Chaiamkosit³ Waraporn Sornbundid⁴
Watcharin Akkasriworn⁵ Yuttana Pukanan⁶ and Alisa Prasompol⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 66 วิสาหกิจชุมชน ๆ ละ 1 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

^{1*} หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Bachelor Faculty of Accountancy Program, Rambhai Barni Rajabhat University
E-mail : Wichit.a@rbru.ac.th

² หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Bachelor Faculty of Accountancy Program, Rambhai Barni Rajabhat University
E-mail : Chawee.s@rbru.ac.th

³ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Bachelor Faculty of Accountancy Program, Rambhai Barni Rajabhat University
E-mail : kanyarat.c@rbru.ac.th

⁴ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Bachelor Faculty of Accountancy Program, Rambhai Barni Rajabhat University
E-mail : waraphorn.s@rbru.ac.th

⁵ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Bachelor Faculty of Accountancy Program, Rambhai Barni Rajabhat University
E-mail : Watsoulinn@hotmail.com

⁶ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Bachelor Faculty of Accountancy Program, Rambhai Barni Rajabhat University
E-mail : Yuttana.P@rbru.ac.th

⁷ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Bachelor Faculty of Accountancy Program, Rambhai Barni Rajabhat University
E-mail : alias.p@rbru.ac.th

*Corresponding author

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F- test (One Way ANOVA) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Least significant difference)

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองจันทบุรีทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชีด้านเครื่องมือและสารสนเทศใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี และด้านความร่วมมือและประสานงานจากหน่วยงานภายนอกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัญหาและอุปสรรคด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี มากที่สุด การเปรียบเทียบระดับความความคิดเห็นต่อสภาพปัญหา และอุปสรรค จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งของผู้จัดทำบัญชี ประสบการณ์ในการทำบัญชี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชีแตกต่างกัน และประสบการณ์ในการทำบัญชีที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัญหา และอุปสรรค ด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี ดังนี้ 1) ควรมีการอบรมให้ความรู้ด้านเอกสารทางการบัญชี การจัดทำบัญชี การจัดทำรายงานทางการเงิน จากหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการนำเครื่องมือสารสนเทศที่ช่วยในการจัดทำบัญชี เช่น โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี เป็นต้น 2) ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างวิสาหกิจชุมชนกับวิสาหกิจชุมชนอื่น และหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงภาคเอกชนเพื่อเป็นการประสานงานระหว่างกัน และ 3) ควรมีการตรวจสอบ และประเมินกระบวนการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ปัญหาและอุปสรรค แนวทางพัฒนา บัญชีวิสาหกิจชุมชน

Abstract

The purpose of this research was to study of problems, obstacles, and guidelines for development of accounting community enterprises in Mueang Chanthaburi district, Chanthaburi province. Data were collected by questionnaires from 66 participants in charge of accounting for community enterprises, 1 agent per community enterprise, with a convenience sampling. Statistics for data analysis included percentage, mean and Standard Deviation (S.D.), T-test, F-test (One Way ANOVA) with statistical significance at level 0.05, and test of pairwise differences using LSD (Least Significant Difference).

The results of the research found that problems and obstacles in accounting of community enterprises in Mueang Chanthaburi district were in 4 areas including knowledge, abilities, and skills in accounting operations, documents, and accounting document management methods. Tools and information used in accounting operations, cooperation, and coordination from outside agencies The overall aspect was at a high level. There were problems and obstacles regarding documents. The most problem was methods for managing accounting documents. Additionally, comparing opinions on problems and obstacles were classified by gender, age, and educational level. The overall accounting experience was not significantly different at the level 0.05. Considering each aspect, it found that different genders affected problems and obstacles in documentation. Methods for managing accounting documents were different. Meanwhile, the different accounting experience affected problems and obstacles in coordination and cooperation from different agencies. Therefore, the researcher summarized the guidelines for developing accounting as follows: 1) The training should be provided by knowledge in accounting documents, accounting preparation of financial

reports from government agencies. The usage of information tools could help the accounting like accounting packages; 2) A cooperation network should be created among community enterprises and other community enterprises, and government agencies. It included the private sector in order to coordinate each other; and 3) An inspection should be continuously evaluated by the accounting processes of community enterprises.

Keyword: Problems and Obstacles, Development Guidelines, Community Enterprise Account

วันที่รับบทความ: 23 กันยายน 2567

วันที่แก้ไขบทความ: 03 ธันวาคม 2567

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 18 ธันวาคม 2567

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

การส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของรัฐบาล ในอดีตที่ผ่านมารัฐบาลได้ออกกฎหมายส่งเสริมให้คนในชุมชนรวมตัวกันนำความรู้ ภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาผลิตเป็นสินค้าและบริการเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน ตรงกับความต้องการของตลาด สามารถสร้างรายได้และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชนในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน กฎหมายดังกล่าวนี้เรียกว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่รับผิดชอบและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบกิจการสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน และร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนทุกประเภทกิจการ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562)

วิสาหกิจชุมชน เกิดขึ้นจากการประกอบการหรือกิจการของชุมชนที่กลุ่มคนในชุมชนเป็นเจ้าของและร่วมกันดำเนินการ โดยใช้ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ด้วยการผลิตสินค้าและบริการตอบสนองการพึ่งตนเองและการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชนตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงโดยกลุ่มคนหรือคณะบุคคลที่ดำเนินการ ประกอบกับกรมส่งเสริมการเกษตรได้ขอแก้ไขเพิ่มเติมให้กฎหมายมีความทันสมัย โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2562 การแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนครั้งนี้ต้องการให้วิสาหกิจชุมชนมีการประกอบกิจการอย่างเป็นระบบและมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนที่มีความพร้อมประกอบกิจการในรูปแบบของนิติบุคคลมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัด และให้กรมส่งเสริมการเกษตรอำนวยความสะดวกวิสาหกิจชุมชน ในการจดทะเบียนนิติบุคคล นอกจากนั้นวิสาหกิจชุมชนยังมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี เพราะการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการจัดการและบันทึกข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้สามารถตรวจสอบและบริหารจัดการเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบัญชีที่ถูกต้องและเป็นระบบจะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินงานได้อย่างมั่นคง (วัชร อ้นวิวัฒน์, 2554) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ และการควบคุมการดำเนินงานการบริหารจัดการในส่วนงานต่าง ๆ ของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งข้อมูลที่สำคัญในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ข้อมูลทางบัญชี ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่สามารถเปรียบเทียบได้ ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ คือ เอกสารสรุปผลข้อมูลทางการเงินของกิจการ หรือที่เรียกว่า งบการเงิน ที่จัดทำโดยผู้ทำบัญชี เพื่อจะได้สามารถนำข้อมูลทางการเงินจากรายงานทางการเงินมาช่วยในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ซึ่งในปัจจุบันปัญหาที่พบโดยส่วนใหญ่ของวิสาหกิจชุมชนคือ ปัญหาในด้านการจัดทำบัญชีเนื่องจากสมาชิกไม่มีการบันทึกบัญชี ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีสมาชิกในกลุ่มบางรายไม่มีพื้นฐานในด้านการทำบัญชีจึง ส่งผลกระทบต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการคำนวณรายได้

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนหลายแห่งที่เกิดขึ้น ประสบปัญหาในการบริหารงานทางด้านบัญชี (ชลลดา เหมะธูลิน, นฤมล ชินวงศ์ และยุทธนา จันทรพิฑู, 2561) ประกอบกับงานวิจัยของวิชิต เอียงอ่อน และคณะ (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พบว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นผู้ทำบัญชีเอง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการบัญชีทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการทำบัญชี และส่วนใหญ่วิสาหกิจชุมชนใช้เครื่องคิดเลขมาช่วยการทำบัญชี ไม่มีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดทำ เนื่องจากการลงบัญชีของวิสาหกิจชุมชนโดยส่วนใหญ่เป็นการจัดทำบัญชีด้วยมือ เป็นเพียงลักษณะการจัดทำบัญชี แบบง่าย ๆ ตามความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเท่านั้น นอกจากนี้ งานวิจัยของชาญชัย อรรถผาติ (2565) ได้ศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านบริหารจัดการการผลิต และการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านบริหารจัดการการผลิตและการทำบัญชี มีประเด็นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านทักษะและความรู้ของบุคลากรซึ่งพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีพื้นเพอาชีพเป็นเกษตรกร ขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ และปัญหาด้านเครื่องมือที่ใช้เพื่อปฏิบัติงานสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการเก็บข้อมูล และการจัดทำบัญชี เป็นต้น

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออกของอ่าวไทยอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ 245 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 6,338 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,961,250 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.6 ของพื้นที่ภาคตะวันออกและเท่ากับร้อยละ 1.8 ของพื้นที่ทั้งประเทศ (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2562) การดำเนินการด้านวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบันของจังหวัดจันทบุรีมีวิสาหกิจชุมชนจำนวนทั้งสิ้น 539 วิสาหกิจชุมชน เฉพาะวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี มีจำนวน 77 วิสาหกิจชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี และศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ให้มีความถูกต้อง และเหมาะสม การเลือกศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองจันทบุรี เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนมากที่สุดในจังหวัด อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและการพัฒนาของพื้นที่ การวิจัยนี้สามารถใช้เป็นกรณีศึกษาในการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป พร้อมทั้งสนับสนุนเป้าหมายของจังหวัดในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรค การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและอุปสรรค การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 – 25 กรกฎาคม พ.ศ.2567

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนต่อไป ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี 2) ด้านเอกสาร และวิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี 3) ด้านเครื่องมือและสารสนเทศใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี และ 4) ด้านความร่วมมือและประสานงานจากหน่วยงานภายนอก

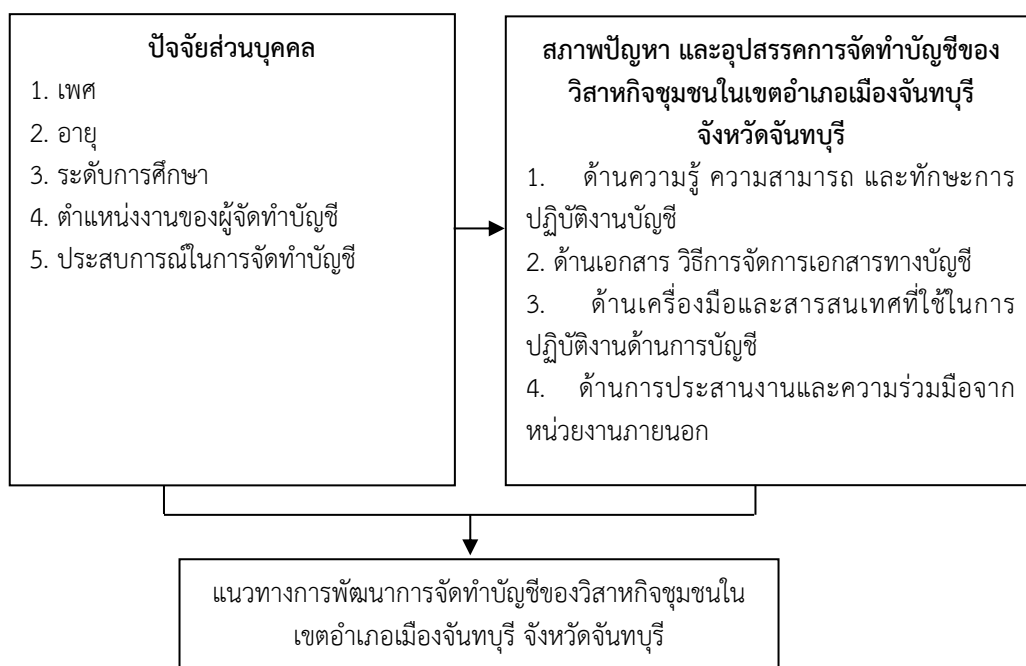
1.3.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยใช้การประมาณค่าสัดส่วนของประชากรตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และ

มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างวิธีการคัดเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) จากผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 66 กลุ่ม ๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 66 คน

1.3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ วิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้ทำการสรุปเกี่ยวกับ สภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของ วิสาหกิจชุมชน เพื่อนำไปศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของ วิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 77 วิสาหกิจชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 66 กลุ่ม ๆ ละ 1 คน เนื่องจากบางวิสาหกิจชุมชนไม่ได้มีผู้รับผิดชอบด้านบัญชีที่สามารถให้ข้อมูลได้ในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล บางแห่งปิดดำเนินการชั่วคราว หรือมีข้อจำกัดอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบทุกแห่ง เป็นต้น คณะผู้วิจัยใช้การประมาณค่าสัดส่วนของประชากรตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) (วัลลภ รัฐฉัตรนันทน์, 2562) และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างวิธีการคัดเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และยินดีให้ข้อมูลตรงตามคุณสมบัติของการวิจัย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานของผู้จัดทำบัญชีและประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงาน บัญชี 2) ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี 3) ด้านเครื่องมือและสารสนเทศใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี และ 4) ด้านความร่วมมือและประสานงานจากหน่วยงานภายนอก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิ คีร์ท (Likert's) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามเกณฑ์การประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอข้อคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

2.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

2.3.1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับขอบข่ายของงานวิจัย

2.3.2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยใช้คำที่กะทัดรัด ชัดเจนและเข้าใจง่าย พร้อมทั้งตรวจสอบการพิมพ์และการเรียงลำดับของข้อคำถาม

2.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นพร้อมแนบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้ และประสบการณ์ทางด้านที่จะทำการศึกษาพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน ในการลงความเห็นและให้คะแนนในข้อคำถามว่าตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา ความถูกต้องในสำนวน ภาษา แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยควรมีค่ามากกว่า 0.50 (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2559) ซึ่งผลการพิจารณาแบบสอบถามฉบับนี้เท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 วิสาหกิจชุมชน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามควรมีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่มีความน่าเชื่อถือได้ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้เท่ากับ 0.94

2.3.4 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะกรรมการจัดการถึงประธานของวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ของแต่ละกลุ่ม จำนวน 66 กลุ่ม และนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 คน วิสาหกิจชุมชนละ 1 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัย โดยวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) การคำนวณหาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

2) การคำนวณหาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลผล และกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ธานิน ศิลปจากร, 2563) $4.51 - 5.00 =$ มากที่สุด $3.51 - 4.50 =$ มาก $2.51 - 3.50 =$ ปานกลาง $1.51 - 2.50 =$ น้อย และ $1.00 - 1.50 =$ น้อยที่สุด

3) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานของผู้จัดทำบัญชี และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี กับความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ t-test F-test (One Way ANOVA) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

4) ข้อเสนอแนะ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอข้อคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำข้อมูลข้อเสนอแนะ มาเขียนเชิงบรรยาย

2.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบ ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ t-test F-test (One Way ANOVA) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least significant difference)

2.6 การพิทักษ์สิทธิ์และจริยธรรมการวิจัย

การวิจัยนี้ทำในมนุษย์ ผู้วิจัยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิ์และจริยธรรมในการวิจัย เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการยื่นเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Rambhai Barni Rajabhat University Institutional Review Board) และได้รับเอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เลขที่ IRB-03/2567 ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม 2567 ถึงวันที่ 28 มีนาคม 2568

3. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	15	22.73
หญิง	51	77.27
รวม	66	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	4	6.06
21-40 ปี	37	56.06
41-50 ปี	22	33.33
51 ปีขึ้นไป	3	4.55
รวม	66	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า ม.6	27	40.91
ม.6 ถึง ปวช.	26	39.39
ปวส. หรืออนุปริญญา	13	19.70
รวม	66	100.00
ตำแหน่ง		
กรรมการ	51	77.27
สมาชิก	11	16.67
เจ้าหน้าที่บัญชี	4	6.06
รวม	66	100.00
ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี		
ต่ำกว่า 5 ปี	57	86.36
6-10 ปี	6	9.09
11-15 ปี	3	4.55
รวม	66	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 66 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 77.27 และเพศชาย จำนวน 15 คน ร้อยละ 22.73 มีอายุระหว่าง 21-40 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 56.06 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 และมีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 และระดับการศึกษาต่ำกว่า ม.6 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 รองลงมาคือมีการศึกษาอยู่ในระดับ ม.6 ถึง ปวช. จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 และมีการศึกษา ปวส. หรืออนุปริญญา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 และตำแหน่งผู้จัดทำบัญชี คือ กรรมการ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 77.27 รองลงมาคือสมาชิก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัญชี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 และมีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 86.36 รองลงมาคือ 6-10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 และ 11-15 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนภาพรวม

สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี	3.57	0.27	มาก	2
2. ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี	3.66	0.30	มาก	1
3. ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี	3.56	0.33	มาก	3
4. ด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก	3.57	0.36	มาก	2
รวม	3.61	0.27	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี ($\bar{X}$ = 3.66, S.D. = 0.30) ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี และด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกมีค่าเฉลี่ยเท่า ๆ กัน ($\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 0.27 และ 0.36) และด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี ($\bar{X}$ = 3.56, S.D. = 0.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี

ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	3.65	0.71	มาก	5
2. ท่านมีความสามารถในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน รวมถึงทราบขั้นตอนในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนตั้งแต่การบันทึกบัญชีจนถึงการออกรายงานทางการเงิน	3.54	0.70	มาก	6
3. ท่านมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนได้	3.51	0.66	มาก	7
4. ท่านมีความสามารถในการจดบันทึกบัญชีต่าง ๆ ในสมุดบัญชี 10 เล่ม และเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี 3 เล่มของวิสาหกิจชุมชนได้	3.43	0.53	ปานกลาง	9
5. ท่านสามารถบันทึกบัญชีของวิสาหกิจชุมชนมีความครบถ้วนเป็นไปตามระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน	3.67	0.64	มาก	4
6. ท่านมีการจัดทำงบรายรับ-รายจ่าย ของวิสาหกิจชุมชนเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	3.50	0.75	ปานกลาง	8

ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงาน บัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับที่
7. ท่านได้รับการอบรมความรู้ และพัฒนาความรู้อยู่เสมอ เกี่ยวกับการทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนจากวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ	3.74	0.77	มาก	1
8. ท่านมีเวลาเพียงพอในการจัดทำบัญชีและเห็น ความสำคัญของการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน	3.69	0.66	มาก	3
9. ท่านสามารถจัดทำรายงานทางการเงิน เช่น รายงาน ฐานะการเงิน และรายงานผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง	3.29	0.48	ปานกลาง	10
10. ท่านสามารถนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีด้วยวิธีที่ หลากหลาย เช่น การนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อความเข้าใจและชัดเจนมากขึ้น	3.71	0.69	มาก	2
รวม	3.57	0.27	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ท่านได้รับการอบรมความรู้ และพัฒนาความรู้อยู่เสมอเกี่ยวกับการทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือ ท่านสามารถนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อความเข้าใจและชัดเจนมากขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.69) ท่านมีเวลาเพียงพอในการจัดทำบัญชีและเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.66) ท่านสามารถบันทึกบัญชีของวิสาหกิจชุมชนมีความครบถ้วนเป็นไปตามระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.64) ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.71) ท่านมีความสามารถในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน รวมถึงทราบขั้นตอนในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนตั้งแต่การบันทึกบัญชีจนถึงการออกรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.70) ท่านมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.66) ท่านมีการจัดทำบรารรับ-รายจ่าย ของวิสาหกิจชุมชนเป็นประจำอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.75) ท่านมีความสามารถในการจดบันทึกบัญชีต่าง ๆ ในสมุดบัญชี 10 เล่ม และเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี 3 เล่ม ของวิสาหกิจชุมชนได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.53) และท่านสามารถจัดทำรายงานทางการเงิน เช่น รายงานฐานะการเงิน และรายงานผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี

ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับที่
1. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ประกอบการ ลงบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเป็นอย่างดี	3.81	0.63	มาก	1
2. ท่านสามารถออกแบบและใช้แบบฟอร์ม เอกสารทางการ บัญชีให้เหมาะสมกับวิสาหกิจชุมชน	3.56	0.55	มาก	6

ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
3. ท่านสามารถแยกเอกสารที่ใช้ในการบันทึกบัญชี ได้อย่างถูกต้องตามประเภท และหมวดหมู่ทางการบัญชี ตามระบบของวิชาชีพชุมชน	3.68	0.58	มาก	2
4. ท่านสามารถบริหารจัดการ และจัดเก็บเอกสารให้ง่ายต่อการค้นหา ได้รวดเร็ว	3.67	0.66	มาก	3
5. ท่านจัดเก็บเอกสารรับเงิน-จ่ายเงิน เข้าแฟ้มทุกครั้ง โดยเรียงตามลำดับ วัน เดือน พ.ศ. ของรายการที่เกิดขึ้น	3.63	0.64	มาก	4
6. ท่านสามารถวิเคราะห์เอกสาร และบันทึกบัญชีตามเอกสารที่ได้รับอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา ประกอบการบันทึกบัญชี 3 เล่ม ของวิชาชีพชุมชนได้	3.62	0.63	มาก	5
รวม	3.66	0.30	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่าสภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิชาชีพชุมชน ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ประกอบการลงบัญชีของวิชาชีพชุมชนเป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือ ท่านสามารถแยกเอกสารที่ใช้ในการบันทึกบัญชี ได้อย่างถูกต้องตามประเภท และหมวดหมู่ทางการบัญชี ตามระบบของวิชาชีพชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.58) ท่านสามารถบริหารจัดการ และจัดเก็บเอกสารให้ง่ายต่อการค้นหา ได้รวดเร็วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.66) ท่านจัดเก็บเอกสารรับเงิน-จ่ายเงิน เข้าแฟ้มทุกครั้ง โดยเรียงตามลำดับ วัน เดือน พ.ศ. ของรายการที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.64) ท่านสามารถวิเคราะห์เอกสาร และบันทึกบัญชีตามเอกสารที่ได้รับอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลาประกอบการบันทึกบัญชี 3 เล่มของวิชาชีพชุมชนได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.63) และท่านสามารถออกแบบและใช้แบบฟอร์ม เอกสารทางการบัญชีให้เหมาะสมกับวิชาชีพชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิชาชีพชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี

ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ท่านมีความรู้ ความสามารถในการใช้เครื่องมือและสารสนเทศมาช่วยในการจัดทำบัญชีของวิชาชีพชุมชน	3.54	0.70	มาก	3
2. ท่านสามารถใช้งานเครื่องมือในการจัดทำบัญชีของวิชาชีพชุมชน เช่น คอมพิวเตอร์ Notebook เป็นต้น	3.47	0.50	ปานกลาง	5
3. วิชาชีพชุมชนของท่านมีเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้มีความสะดวก และง่ายต่อการปฏิบัติงาน	3.54	0.61	มาก	3
4. วิชาชีพชุมชนของท่านจัดให้มีคอมพิวเตอร์และโปรแกรมให้ง่ายต่อการบันทึกรายการ รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ	3.67	0.84	มาก	1
5. วิชาชีพชุมชนมีการจัดวางและออกแบบรูปแบบบัญชีให้ตรงกับความต้องการ และง่ายต่อการปฏิบัติงาน	3.65	0.64	มาก	2

ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
6. วิชาทฤษฎีชุมชนมีโปรแกรมสำเร็จรูปและเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลการจัดทำบัญชี	3.53	0.56	มาก	4
รวม	3.56	0.33	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิชาทฤษฎีชุมชน ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าวิชาทฤษฎีชุมชนของท่านจัดให้มีคอมพิวเตอร์และโปรแกรมให้ช่วยต่อการบันทึกการรายการ รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.84) รองลงมา คือ วิชาทฤษฎีชุมชนมีการจัดวางและออกแบบรูปแบบบัญชีให้ตรงกับความต้องการ และง่ายต่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.64) ท่านมีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือและสารสนเทศมาช่วยในการจัดทำบัญชีของวิชาทฤษฎีชุมชน และวิชาทฤษฎีชุมชนของท่านมีเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้มีความสะดวก และง่ายต่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.70 และ 0.61) วิชาทฤษฎีชุมชนมีโปรแกรมสำเร็จรูปและเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลการจัดทำบัญชีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.56) และท่านสามารถใช้งานเครื่องมือในการจัดทำบัญชีของวิชาทฤษฎีชุมชน เช่น คอมพิวเตอร์ Notebook เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิชาทฤษฎีชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก

ด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. วิชาทฤษฎีชุมชนได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานจากภาครัฐ	3.60	0.63	มาก	2
2. วิชาทฤษฎีชุมชนได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่มในการจัดทำบัญชี	3.57	0.65	มาก	4
3. วิชาทฤษฎีชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมตรวจสอบบัญชี ฯลฯ ให้ความร่วมมือให้คำปรึกษา คำแนะนำ ในการจัดทำบัญชีเป็นอย่างดี	3.54	0.68	มาก	5
4. มีการประสานงานความร่วมมือระหว่างวิชาทฤษฎีชุมชนกับวิชาทฤษฎีชุมชนในชุมชนอื่น ๆ	3.67	0.64	มาก	1
5. มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นประจำสม่ำเสมอ	3.59	0.63	มาก	3
6. มีผู้สอบบัญชีได้เข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา แก่ท่านในการจัดทำบัญชีวิชาทฤษฎีชุมชนได้อย่างถูกต้อง	3.47	0.50	ปานกลาง	6
รวม	3.57	0.36	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการประสานงานความร่วมมือระหว่างวิชาทฤษฎีชุมชนกับวิชาทฤษฎีชุมชนในชุมชนอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ วิชาทฤษฎีชุมชนได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานจากภาครัฐ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.63) มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นประจำ สม่ำเสมออยู่ในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.70 และ 0.63)

วิสาหกิจชุมชนได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่มในการจัดทำบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.65) วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมตรวจสอบบัญชี ฯลฯ ให้ความร่วมมือ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ในการจัดทำบัญชีเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.68) และมีผู้สอบบัญชีได้เข้ามามีบทบาท ในการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ท่านในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนได้อย่างถูกต้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

3.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามเพศ พบว่า เพศที่ต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศที่ต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหา และอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะปฏิบัติงานบัญชี ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี และด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามอายุ พบว่า อายุที่ต่างกัน มีผลต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะปฏิบัติงานบัญชี ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี และด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะปฏิบัติงานบัญชี ด้านเอกสาร วิธีการจัดการ เอกสารทางบัญชี ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี และด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำแนกตามตำแหน่งของผู้จัดทำบัญชี พบว่า ตำแหน่งของผู้จัดทำบัญชีที่ต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะปฏิบัติงานบัญชี ด้านเอกสาร วิธีการจัดการ เอกสารทางบัญชี ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี และด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำแนกตามประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี พบว่า ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีที่ต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีที่ต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least significant difference) พบว่า ด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานของผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำบัญชีต่ำกว่า 5 ปี กับ 11-15 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประสบการณ์ในการทำบัญชี 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าประสบการณ์ในการทำบัญชีต่ำกว่า 5 ปี

4. อภิปรายผล

4.1 สภาพปัญหา และอุปสรรค การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

พบว่า สภาพปัญหา และอุปสรรค ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี และด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก อยู่ในระดับมาก

โดยมีปัญหาและอุปสรรคด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีร์วรา สุทัศน์วิบูลย์ (2563) ที่ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่า ระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต เอียงอ่อน และคณะ (2565) ที่ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาความรู้การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชีของวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับ มาก

4.2 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและอุปสรรค การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานของผู้จัดทำบัญชี และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีในภาพรวม พบว่า ทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศที่ต่างกัน มีผลต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี แตกต่างกัน และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีที่ต่างกันมีผลต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ชนก พราหมณ์ศิริ และคณะ (2560) ที่ทำการวิจัย เรื่อง ความสามารถการจัดทำบัญชีของทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความสามารถของผู้จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก รายด้านในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลลดา เหมะจุลิน และคณะ (2561) ที่ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ คือ เพศ และประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อปัญหาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 แนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จากผลการวิจัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี และด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก สามารถนำมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีได้ ดังนี้

4.3.1 ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี ควรมีการจัดอบรมและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเข้าใจและทักษะของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลทางบัญชีด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความชัดเจนในการสื่อสารข้อมูลบัญชี จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คือ ด้านได้รับการอบรมความรู้ และพัฒนาความรู้อยู่เสมอเกี่ยวกับการทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรมีการติดตามผลหลังการอบรมทุกครั้งอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงและเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนในระยะยาว

4.3.2 ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ ความสำคัญเกี่ยวกับเอกสารทางบัญชีให้กับ ประธานวิสาหกิจชุมชน กรรมการ และผู้จัดทำบัญชี พร้อมทั้งจัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติในการจัดการเอกสารบัญชี เช่น การจัดเก็บ การเรียงลำดับ และการบันทึกข้อมูลในรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คือ ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ประกอบการลงบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเป็นอย่างดี และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรมีการสนับสนุนเครื่องมือและทรัพยากรที่จำเป็นและติดตามผลการอบรมและให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.3.3 ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมบัญชี เช่น การใช้โปรแกรมบัญชีออนไลน์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมถึงสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีสำหรับการทำบัญชี เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก และซอฟต์แวร์ที่จำเป็นในการทำบัญชี ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คือ วิสาหกิจชุมชนของท่านจัดให้มีคอมพิวเตอร์และโปรแกรมให้ง่ายต่อการบันทึกรายการ รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ และ

และนอกจากนั้น ควรมีจัดตั้งศูนย์สนับสนุนการใช้งานเครื่องมือและสารสนเทศสำหรับบัญชี เพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่สมาชิกที่มีปัญหาในการใช้งาน

4.3.4 ด้านการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชน และมีการจัดกิจกรรม เชิงพัฒนาและเวทีการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างวิสาหกิจชุมชนและหน่วยงานภายนอก เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น การตลาด การจัดการบัญชี และการบริหารจัดการองค์กร เป็นต้น จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คือการประสานงานความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนกับวิสาหกิจชุมชนในชุมชนอื่น ๆ ดังนั้น ควรมีการพัฒนาช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจนและทันสมัย เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือแอปพลิเคชัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อและสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืนระหว่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา

5.1.1 ด้านเอกสาร วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี ควรมีการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบและใช้แบบฟอร์มเอกสารทางบัญชีที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการเก็บรักษาเอกสารทางบัญชีอย่างถูกต้องและปลอดภัย เพื่อให้สามารถติดตามข้อมูลทางบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.2 ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานบัญชี หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านบัญชี รวมถึงควรมีการติดตามผลหลังจากการอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.3 ด้านการประสานงาน และความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก วิสาหกิจชุมชนควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี รวมถึงการประสานงานกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านบัญชี เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอคำปรึกษาและการฝึกอบรมเพิ่มเติม

5.1.4 ด้านเครื่องมือและสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี วิสาหกิจชุมชนควรมีการจัดเตรียมเครื่องมือช่วยในการทำบัญชี เช่น คอมพิวเตอร์ ฯลฯ เป็นต้น และส่งเสริมให้ผู้จัดทำบัญชีเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ซอฟต์แวร์ทางบัญชี การใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปทางบัญชี หรือเข้าร่วมการอบรมผ่านหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริมการอบรมผ่านระบบออนไลน์

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์มาช่วยในการจัดทำบัญชี เช่น Microsoft Excel หรือโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี โปรแกรมบัญชีออนไลน์หรือแอปพลิเคชันในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน เพื่อลดข้อผิดพลาดในการจัดทำบัญชี

5.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ ผลกระทบของการฝึกอบรม หรือการให้ความรู้ทางบัญชีต่อผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ว่ามีความสำคัญและส่งผลต่อการจัดทำบัญชีอย่างไรบ้าง โดยการสำรวจว่ามีการฝึกอบรมในหัวข้อใดบ้างที่เป็นที่ต้องการ และควรออกแบบหลักสูตรการอบรมที่เหมาะสม

6. กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีงบประมาณ 2567 ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

7. เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562). *คู่มือการดำเนินการวิสาหกิจชุมชน*. <http://www.sceb.doae.go.th/Documents/SKC/wCE.pdf>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2565). *รายชื่อวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน*. https://smce.doae.go.th/ProductCategory/SmceCategory.php?page_size=10&PAGE=
- ชมพูนุช หุ่นนาค, สมพร เพื่องจันทร์, และปภาวดี มนต์วีรัต. (2562). แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมมหาสวัสดิ์ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 9(1), 85-97.
- ชลลดา เหมาะะธูลิน, นฤมล ชินวงศ์, และยุทธนา จันทร์ปิตุ. (2561). ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสานในจังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 8(1), 51-57.
- ชาญชัย อรรถผาติ. (2565). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านบริหารจัดการการผลิต และการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(12), 1063-1075.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. สามัญปัสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธีร์วรรา สุตัมทวีบูลย์. (2563). ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 5(2), 48-60.
- เมธาสีทธิ์ แสงประสิทธิ์, และสุวรรณา เลาหะวิสุทธิ์. (2564). ปัญหาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 7(3), 206-213.
- รัตนชนก พรหมณศิริ, บุษณีย์ เทวะ, และณัฐวัฒน์ พระงาม. (2560). ความสามารถในการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ*, 11(3), 293-303.
- วัชรวิ อ้นวิวัฒน์. (2554). *ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2559). *เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2562). การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย: มายาคติในการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ และเครทซ์-มอร์แกน. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 8(1), 11-28.
- วิจิต เอียงอ่อน, อลิษา ประสมผล, กัลยรัตน์ เจียมโฆสิต, ณวี สิงหา, วราภรณ์ ศรีบัณฑิต, วัชรินทร์ อรรถศรีวร, และยุทธนา พรคณันต์. (2565). แนวทางการพัฒนาความรู้การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมอาชีวศึกษา*, 6(1), 84-93.
- สำนักงานจังหวัดจันทบุรี. (2562). *ข้อมูลทั่วไปจังหวัดจันทบุรี*. <https://www.chanthaburi.go.th/content/general>
- ไฮตา สุตินปริดา. (2563). ปัญหาและอุปสรรคของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส. ใน *การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11* (น. 1735-1745). มหาวิทยาลัยมหาดไทย.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.